

Tjänstefolkets Bastäder och Bohag
N. M. Frägelista nr 69

1

Brängar och pigor delade ej rum med den övriga familjen. Pigorna låg inne i slugtängan och mestadels i dagligstugan. Där brukade stå en soffa. Brängen sat i stallkammaren både vinter och sommar. Pigorna låg ihop i sängen. Inga bäddar var föredda med fästängan. Det var en vanlig soffa, men ingen sat på den om dagarna, utan då sat de på bänkar kring bordet.

Brängkammaren var inredd i skallet. Där var en säng, ett bord, två stolar och min klädhängare (mit skåp). Värren till stallkammaren

gick från slottet, så det var bara att gå direkt från slottskammaren och in till djuren.

Vår pigon hade sin sovs plats, var också dagligstuga, där vi åt.

När jag blev gift, blev jag ryktar på Brandstaholm, Brandstads socken i Färs härad. Då hade jag en säng i kostallet, men det var väggar runt omkring. Jag bodde annars i ett slott-hus med sitt rum och spis-kammare. Inga sängar fanns, som var i två våningar.

När jag tjänade dräng, hade jag en fotogen-lykta i härs-slottet och drängkammaren. Lyktan var, så jag kunde flytta den. I dräng-kammaren var sitt fäster med sitt

fjärterrundlar. Ingen eldstad fanns.
Det var inte brukligt. När vi kom hem
om kvällen och var våda kom hus-
bondefolket omkring oss och
tog hand om kläderna och larkade
dem över natten.

Förvaring av kläder.

Kläderna förvarades i ett skåp och
linlygen i en låda under skåpet. Jag
hade alltid ett skåp, som jag själv
berättat och en koppert lås och lågga
med smutskläderna i. På samma
ställen fanns en stång i drängkam-
maren, som smutskläder hängdes
på. Det var vanligtvis snyggt i
drängkammaren, och där skuras
varje lördag. Inget enis användes
för jag hade plits nere på ställen.

på Herrmansborg i Stora Harris socken.
Drängsköpet kallades "klädhängare".
Inne i köpet var klädhängare som
vi hängde kläderna på. Inga hyllor
fanns. Bordet var så vanligt fyr-
kantigt träbord. Det var inte stort.

"Klädhängaren och kaffet
lastades på en lastvagn, när drängen
flyttade. Den nye husbonden lertade
hårt och vagn.

Måltider

Husbondsfolket åt tillsammans
med tjänarna. Drängar och pigor
hade sina bestända plåtar. Jag
satt närmast husbonden, då jag var
fjärte dräng och sedan satt han-
skaren och tredje drängen. Likadant
satt pigorna. Störst pigan satt

närmast kusmodern och sedan
mellanpigorn och sist minstpigorn.
och till sist alla barnen. Marlana
satt på en väggpart bänk. I hörnan
var ett väggpart skåp, där banden
hade sina trämsvingskor. Kvinno-
na och barnen satt på stolar.

Under fritid.

Drängarna och pigorna samlades i dag-
ligstugan och så om kvällarna. Drän-
garna gjorde ingenting utan drog kri-
staller, men pigorna handlade, spann
och vävde till kl. 9, då de tog mjölk-
spannarna och gick ut och mjölkade, och
drängarna gick och kvällfodrade, och
kl. 10 var det tid att kyra i säng.

Husbonden gick in i sin kammar
om kvällarna och såg och gjorde sina böcker.

Skulet för egen räkning fick tyvärr följ-
det göra efter arbetslidens slut vid 9 eller
1/2 10. Om drängarna behövde ha något lagat,
så gjorde pigorna det, sedan arbetslidet var
slut.

Flusvandringspöcket hade sovhammare för
sig själva.

Trifällig arbetskraft.

När de högg säd, hade de trifälliga ar-
betskrafter. De trifälliga arbetarna fick
ligga i tröskadan.

Luffan fick intaga sin mat i köket och
för det mesta i ytterköket. Våra pioser
får laggolvet och aldrig i kök eller
härskallet.

Gårdens ygg tjänade på var på 250
tunnland.